

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «МАРТ»

РІЧНИЙ
ЗВІТ

2020

Команда Громадської організації «MART» висловлює щирі подяку всім партнерам, донорським організаціям, своїм друзям, усім, хто допомагає втілювати наші ідеї та мрії!

Без Вас це було б неможливо.

Дякуємо, що Ви з нами!

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ БАЖАЮЧИХ СТАТИ ВОЛОНТЕРАМИ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «MART»!

Ми об'єднуємо активних, комунікабельних, ініціативних та творчих людей для:

- Організації правозахисних акцій, інформаційних заходів, флеш-мобів;
- Створення дискусійних платформ з прав людини;
- Допомоги у висвітленні та популяризації ініціатив;
- Допомоги в організації Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини DocuDays UA на Чернігівщині;
- Проведення виставки «Кожен має право знати свої права»;
- Учасності в освітніх заходах для школярів та студентів;
- Учасності в моніторингах дотримання прав людини;
- Роботи в громадській приймальні організації;
- Допомоги в організації в офісі.

Про нас

Моніторинг

Активність

Розвиток

Товариство

Багаторічна історія організації розпочалася із далекого 1998 року, хоча офіційно її зареєстрували 14 квітня 1999. Засновниками були активні чернігівці з числа вчителів, учнів та студентської молоді, яких об'єднала спільна ідея створити організацію, яка б займалась навчанням та просвітництвом в сфері прав людини та дитини.

Подолавши непростий шлях організаційного становлення і розвитку, реалізації регіональних, національних та міжнародних проектів, на сьогоднішній день, Громадська організація «MART» здобула багаторічний досвід успішної роботи. Організація є неполітичною, незалежною та неприбутковою.

Організація бере участь у роботі партнерських мережах та коаліціях на всеукраїнському, місцевому та міжнародному рівнях. З 2015 року до напрямків діяльності організація додала сприяння розвитку молодих організацій громадянського суспільства, яке здійснюється шляхом надання їм: експертної, менторської підтримки, проведення тренінгів, адміністрування малих грантів, реалізації спільних проектів, тощо.

На місцевому рівні ГО «MART» надає первинну правову допомогу всім хто звертається до організації, проводить кампанії, акції та заходи в цілях своєї діяльності та виходячи із актуальної ситуації з дотриманням прав людини.

На національному рівні ГО «MART» опікується передусім захистом прав дитини, прав людей з інвалідністю та права на освіту, зокрема права знати свої права.

МІСІЯ

Ми – недержавна організація, яка консолідує громаду для активного захисту прав людини, зокрема прав дитини та соціально уразливих груп шляхом надання правової допомоги, освіти, моніторингу та адвокації.

ЦІННОСТІ

- Пріоритет прав та свобод людини.
- Орієнтація на суспільні проблеми.
- Активна правозахисна та громадянська позиція.
- Співробітництво та партнерство.
- Постійний розвиток та інноваційність

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ

- Правова допомога (стратегічні справи, правові консультації);
- Навчання правам людини (неформальна освіта, вплив на офіційну освіту, розвиток всеукраїнської освітньої програми «Розуміємо права людини» та «Освітнього дому прав людини - Чернігів»);
- Моніторинг дотримання прав людини;
- Адвокаційні компанії.
- Сприяння інституційному розвитку неурядових організацій.

Організаційна структура

ПРАВЛІННЯ ГО «МАРТ»

Андрій Кінаш
Голова Правління

Олександр Войтенко
Член Правління

Лариса Шумна
Членкиня Правління

НАГЛЯДОВА РАДА ГО «МАРТ»

Роман Семешко
Голова
Наглядової ради

Регіна Гусак
Членкиня
Наглядової ради

Тетяна Пашук
Членкиня
Наглядової ради

ВИКОНАВЧИЙ ДИРЕКТОР ГО «МАРТ»

Руслана Бурова

Наші проєкти

«Права дитини в Чернігівській області в умовах надзвичайних ситуацій»

Загальна сума коштів: 4386 доларів США

Термін: травень - грудень 2020 року

Стратегічна мета: Дотримання прав дитини в Чернігівській області у умовах надзвичайних ситуацій.

Операційна мета: Аналіз ситуації з дотриманням прав дитини в умовах пандемії та посилення потенціалу органів влади та ОМС, шляхом підвищення рівня знань та надання рекомендацій щодо дотримання прав дитини в умовах надзвичайних ситуацій.

Завдання:

- Надання правової допомоги консультацій та представництво в органах влади в інтересах дитини;
- Проведення аналізу НПА, які регламентують діяльність та заходи із подолання пандемії в області (ОДА, органів місцевого самоврядування);
- Підвищення рівня знань органів влади та служб щодо стандартів прав дитини в умовах пандемії, шляхом:
- Розробка рекомендацій органам влади щодо захисту прав дитини в умовах надзвичайних ситуацій для вироблення місцевої політики та проведення інформаційної кампанії.
- Проведено заключну онлайн зустріч з представниками Мінсоц, МОН, органів влади та ОМС та представників ОГС щодо обговорення рекомендацій для напрацювання «Дорожньої карти захисту прав дитини» в умовах надзвичайних ситуацій».

Широко інформувати громадськість щодо результатів проєкту. Провести заключну онлайн зустріч з представниками органів влади та ОМС та представників ОГС щодо обговорення рекомендацій для напрацювання «Дорожньої карти захисту прав дитини» в умовах надзвичайних ситуацій».

Результати:

Розроблено методологію та інструментарій, який включає в себе такі інструменти моніторингу як: анкетування онлайн щодо випадків порушень прав дитини, проведення експертних інтерв'ю, проведення фокус груп, проведення анкетування батьків, аналіз місцевої нормативної бази щодо реагування на пандемію органів місцевого самоврядування.

Розроблено інформаційний буклет для дітей та їх сімей щодо правил поведіння під час пандемії, правил гігієни. Буклети розповсюджено поштою в громадах області, бібліотеках, місцевих органах влади (для розповсюдження), соціальних службах.

Надано 205 консультацій в інтересах дітей. Тематику консультацій взято для аналізу ситуації з дотриманням прав дитини в умовах пандемії як один із інструментів моніторингу прав дитини. На їх основі зроблено висновки щодо роботи відповідних служб.

Проведено аналіз НПА, що регламентують діяльність та заходи із подолання наслідків пандемії.

На основі аналізу зроблено певні висновки щодо існуючої ситуації в громадах та напрацьовано рекомендації щодо шляхів покращення роботи органів місцевого самоврядування та служб, що працюють в інтересах дітей. Висновки та рекомендації доведені до відома кожної з громад, шляхом консультування онлайн та по телефону, оскільки рекомендації для кожної з громад носять різний характер, зважаючи на специфіку їх розвитку та наявність чи відсутність відповідальних служб в інтересах дітей (ССД, ЦССМ).

Підвищення рівня знань органів місцевої влади та самоврядування щодо стандартів прав дитини:

- **проведено чотири вебінари** для представників ОГС, органів місцевої влади та місцевого самоврядування Чернігівської області, служб, що працюють в інтересах дітей, представників дітей. Тематики вебінарів були різними, проте всі вони стосувались діяльності в інтересах дітей, яка б будувалась на основі стандартів прав дитини та механізмів їх захисту, а також забезпечення найкращих інтересів дитини. Вебінари були присвячені питанням надання послуг дітям та їх сім'ям в умовах пандемії в громадах

області доступу до освіти, медичного обслуговування, доступу до правосуддя.

- проведено дводенного тренінгу для представників органів влади

Тренінг було проведено для керівників або спеціалістів служб у справах дітей, спеціалістів, які відповідають за роботу з дітьми райдержадміністрацій, виконкомів рад об'єднаних територіальних громад, міст обласного значення, Деснянської, Новозаводської районних у м. Чернігові рад.

93 представника/ці органів влади, місцевого самоврядування та служб, що працюють в інтересах дітей підвищили свій рівень знань щодо надання послуг дітям в громадах на основі стандартів прав дитини. Учасники тренінгу отримали спеціальну підготовку щодо прав дитини, аналізу ситуації з дотриманням прав дитини та планування дій місцевої політики стосовно прав дитини. Під час навчання були розглянути теми щодо основних напрямів діяльності органів місцевої влади щодо захисту прав та законних інтересів дітей; Про діяльність служб у справах дітей у сфері профілактики дитячої безоглядності, безпритульності; про порядок розв'язання спорів між батьками щодо виховання та місця проживання дітей;

Розроблено інформаційний буклет для органів влади.

За результатами проекту розроблено електронний інформаційний буклет, що містить рекомендації щодо забезпечення та захисту прав дитини в умовах надзвичайних ситуацій. Буклет створено на основі аналізу ситуації в Чернігівській області щодо захисту прав дитини в умовах пандемії. Електронний буклет розповсюджено серед органів місцевої влади, служб, що працюють в інтересах дітей.

Проведення підсумкової конференції за результатами проекту

На конференції всебічно представлено та обговорено проблемні питання, шляхи виходу для зменшення негативного впливу пандемії на дітей. Рекомендації, що було розроблено в рамках проекту доведені до відома органів місцевої влади та самоврядування, служб, що працюють в інтересах дітей. Представники органів влади висловили бажання співпрацювати надалі в питаннях підвищення рівня знань щодо прав дитини та напрацювання спільних шляхів реагування на виклики, що пов'язані з надзвичайними ситуаціями та їх впливом на права дитини.

Наші проєкти

«Захист прав людини та місцева демократія в кризових умовах» Компонент «Права людини: обізнаність, моніторинг, дія»

Загальна сума коштів: доларів США
Термін: 28.05.2020-31.12.2020

В рамках даного компоненту проведено моніторинг рівня забезпечення реалізації соціально - економічних прав вразливих верств населення (груп з множиною дискримінацією: діти з інвалідністю, сім'ї, де виховуються діти з інвалідністю, жінки, які стали жертвами домашнього насильства, жертви торгівлі людьми, члени сімей, які опинились в складних життєвих обставинах) в 5 областях України: Кіровоградській (ГО «Територія успіху»), Чернігівській (ГО «МАРТ»), Хмельницькій (ГО «Подільська правова ліга»), Вінницькій (ВОПО "Джерело надії"), Львівській (ГО «Центр «Жіночі перспективи»). Дослідження проведено в 1 населеному пункті в кожній з пілотних областей: досліджені рішення ОМС, які прийняті в період введення карантину, провести аналіз рішень про внесення змін до бюджету, які вносились органами влади протягом 2020 року щодо зменшення фінансування бюджетних соціальних програм.

Задля того, щоб не допустити погіршення стану соціально - незахищених верств населення , проведені адвокасі кампанії за збереження вже існуючих стандартів. В рамках проєкту надана практична допомога жертвам порушень прав людини з числа вразливих верств населення шляхом надання їм безкоштовних юридичних консультацій.

Цілі:

- розробити методологію аналізу впливу надзвичайної ситуації, викликані пандемією на забезпечення реалізації соціально - економічних прав вразливих верств населення;
- провести дослідження рівня забезпечення реалізації соціально- економічних прав людини в 5 областях України: Кіровоградській, Чернігівській, Хмельницькій, Вінницькій, Львівській;

- надати практичну допомогу жертвам порушень прав людини шляхом надання їм безкоштовних юридичних консультацій;
- провести інформаційну кампанію з метою привернути увагу до проблем, які через пандемію COVID – 19 виникли з дотриманням соціально - економічних прав та інформування представників вразливих груп населення про можливості захисту своїх прав та інтересів.

Результати:

1. Проведено дослідження відповідно до методології в декілька етапів:
  - направлення запитів в органи місцевого самоврядування – з метою дослідження рівня забезпечення соціальних, медичних та інших прав цільової категорії в умовах карантину;
  - проведення фокус-групи (в онлайн-режимі);
  - проведення експертних інтерв'ю експертів, які працюють з цільовою аудиторією;
  - визначено актуальні правові, соціальні, медичні та інші правові потреби дітей з інвалідністю.
2. Проведення документування фактів порушення прав людини, з акцентом на порушення прав цільової категорії – дітей з інвалідністю їх законних представників. За звітний період ГО «МАРТ» задокументовано 21 випадок порушення прав людини.
3. Надано 301 консультацію особам, які є цільовою категорією проекту, а саме дітям, дітям з інвалідністю, їх законним представникам, а також службам, що працюють в інтересах дітей.
4. Презентовано результати дослідження проведеного в межах проекту щодо впливу надзвичайної ситуації, викликані пандемією COVID-19 на забезпечення реалізації соціально-економічних прав людини, зокрема дітей з інвалідністю. Дана презентація проведена 17 листопада 2020 року на базі Чернігівського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. В заході взяли участь соціальні працівники з територіальних громад Чернігівської області.
Проведено онлайн обговорення з керівникам виконавчих органів влади, представниками органів місцевого самоврядування, державними службовцями, громадськими діячами про становище дітей, особливо дітей з інвалідністю, в умовах довготривалого карантину та можливість отримання ними необхідних соціальних послуг.
Під час онлайн-дискусії були напрацьовані рекомендації для ОМС щодо покращення реалізації соціально-економічних прав дітей з інвалідністю.

Наші проєкти

«Добрі практики юристів для правосуддя в інтересах дитини в Україні»

Проєкт «Добрі практики юристів для правосуддя в інтересах дитини» став продовженням довгострокової ініціативи ГО МАРТ щодо просування міжнародних стандартів поведіння з неповнолітніми у конфлікті із законом в Україні та впливу на реформування юстиції для дітей в Україні

Проєкт передбачав діяльність та заходи, спрямовані на підвищення потенціалу представників юридичних професій застосовувати міжнародні стандарти та Керівні принципи правосуддя, дружнього для дітей, схвалені Комітетом ООН з прав дитини та Радою Європи у роботі з дітьми в конфлікті з законом. В рамках проєкту планувалося також напрацювання іноваційних добрих практик роботи з дітьми у конфлікті із законом.

Цільовими групами проєкту були представники юридичних професій – судді, адвокати, прокурори, що мають досвід судового провадження за участі дітей у конфлікті із законом. Застосування міжнародних стандартів та дружніх для дитини практик саме цими цільовими групами – це саме найважливіша перевага для дітей в ході кримінального провадження.

Результати:

1. 82 представника юридичних професій, що працюють з дітьми в конфлікті з законом подали заявки на участь в проєкті, пройшли дистанційне навчання та отримали знання щодо стандартів поведіння з дітьми в конфлікті з законом та їхніх процесуальних прав.

2. 15 представників юридичних професій (судді, адвокати, юристи) стали учасниками творчої групи проекту по розробці інноваційних добрих практик.
3. Здійснено аналіз законодавства та процесуальних норм щодо дітей у конфлікті з законом та напрацьовано рекомендації щодо застосування стандартів поведінки і їх імплементації в законодавство та процесуальні норми. Аналіз права використано для розробки та друку посібника для представників юридичних професій.
4. 15 учасників проекту пройшли очне навчання щодо стандартів поведінки та їх процесуального застосування під час одного дводенного офлай, одного одnodенного онлайн та одного дводенного тренінгу в Чернігові.
5. Учасники ініціювали та впроваджують добрі практики відповідно до отриманих знань та розуміння стандартів дружнього правосуддя до дитини.
6. Проведено три вебіари для суддів, адвокатів та юристів, що працюють з дітьми в конфлікті з законом для поширення добрих практик з акцентом на тому, що це результат впровадження стандартів та польського досвіду в рамках проекту.
7. Добрі практики описані та інтегровані в навчальні матеріали, що розроблені для професійних груп (суддів, адвокатів та юристів), що працюють з дітьми в конфлікті з законом та поширені в Інтернет та направлено в Міністерство юстиції та дотичні до проблеми державної структури.
8. Більше 100 осіб взяли участь у фінальній конференції по презентації добрих практик.
9. Розроблені в рамках проекту рекомендації передані в робочу групу по розробці закону про юстицію для дітей.

10. Наша системна робота із захисту прав неповнолітніх у конфлікті із законом впливає на роботу державних органів по вдосконаленню ювенальної юстиції в Україні та надає властивості розуміння того, що правозахисники контролюють управління та співпрацюють у створенні ефективної системи правосуддя для дітей у конфлікті із законом.
11. Результати аналізу законодавства та рекомендації використовуються та будуть використовуватися для співробітників міжнародних агентств та Альтернативного комітету ООН з питань права дитини.

В рамках проекту за результатами аналізу міжнародного законодавства було розроблено навчальний посібник «Діяльність Комітету ООН з прав дитини» для представників юридичних професій – суддів, адвокатів та прокурорів, юристів правозахисних організацій та служб, що працюють в інтересах дітей. Це перше в Україні видання про діяльність Комітету ООН з прав дитини. Посібник, окрім аналізу компетенцій Комітету містить конкретні приклади та кейси. Посібник в електронному вигляді активно розповсюджується серед української спільноти, а в друкованому його отримали учасники проекту, надійшов у бібліотеку Освітнього Дому та розповсюджується в органах влади. Надруковано 100 примірників посібника

В рамках проекту, за результатами діяльності творчої групи юристів, були описані інноваційні добрі практики, розроблено та розповсюджується в електронному вигляді посібник «Добрі практики юристів для правосуддя в інтересах дитини в Україні». Цей посібник призначений для використання та застосування на практиці розроблених та апробованих учасниками проекту інноваційних добрих практик судьями, адвокатами, прокурорами, юристами правозахисних організацій та служб, що працюють в інтересах дітей. Посібник також розміщено на сайті організації та сайті Освітнього Дому з прав людини

Правова приймальня

Проект: «Юридичний захист людей, які живуть з ВІЛ, ТБ та представників уразливих до ВІЛ груп населення через надання комплексної юридичної допомоги»

Під час роботи громадської приймальні телефонна гаряча лінія працювала постійно. Особистий прийом проводився із врахування карантинних обмежень в зв'язку з пандемією COVID-19, в деяких випадках консультування проводилось в неприйомні дні. Всі звернення заявників фіксувались у журналі обліку звернень та вносились у базу.

За звітний період юристом приймальні було надано 195 юридичні консультації, з них 62 було зроблено під час особистого прийому, 25 виїзних, 82– консультацій по телефону громадської приймальні, 18 - прийоми в інтересах, через електронну пошту та меседжери – 8.

За звітний період приймальнею проведено супровід 3 досудових справ, по 2 справам питання вирішено позитивно, по 1 супровід продовжується, наразі відкрито провадження у справі та призначено судове засідання на 09 лютого 2021 року.

В переважній більшості за правовою допомогою звертаються особи, які перебувають в місцях позбавлення волі або знаходяться у конфлікті із законом – 43 особи. Основним джерелом інформації про роботу приймальні є розміщена реклама в соціальних мережах, а також рекомендації друзів та знайомих, перенаправлення від партнерських організацій (25 - Благодійна організація "Чернігівське обласне відділення Благодійної організації Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД", 5- «Позитивні жінки», 2- ГО «ВЕДІС») та державних установ (15- Комунальне некомерційне підприємство «Чернігівський обласний медичний центр соціально значущих та небезпечних хвороб», 4 - Чернігівський місцевий центр БВПД, 4 - Філія Державної установи “Центр пробації” в Чернігівській області). Також деякі клієнти звертались за повторною консультацією.

Проблемні питання, з якими найчастіше зверталися громадяни до приймальні:

- порушення права на конфіденційність діагнозу та розголошення ВІЛ-позитивного статусу, діагнозу наркозалежності;
- порушення прав під час досудового розслідування;
- питаннями щодо роз'яснення цивільного, сімейного, спадкового та трудового права;

В жовтні-листопаді 2020 року спільно з представниками Чернігівського місцевого центру БВПД в рамках меморандуму про співпрацю проведено 8 виїзних консультивань до 26 населених пунктів Чернігівської області. Під час консультивань окремо проводились бесіди з головами сільських, селищних рад, старостами про можливість отримання правової допомоги для осіб, які хворіють на ВІЛ/СНІД, туберкульоз та домовлено про перенаправлення таких клієнтів до приймальні.

Правова приймальня

Проект: «Підтримка та захист громадянського суспільства в Україні»

Мета проекту: Встановлення та просування системного механізму правової підтримки правозахисників в Україні.

Цілі:

- 1) Забезпечення захисту прав та ефективного розслідування порушень прав активістів та правозахисників,
- 2) Посилення ролі українського громадянського суспільства у просуванні прав активістів та правозахисників та запобіганні нападам шляхом прямої правової підтримки.

Надано 142 юридичні консультації. Юридичне консультування - це індивідуальна юридична консультація цільовій групі щодо сутності чи порядку закону стосовно конкретного набору фактів, включаючи аналіз проблем.

Проводився регулярний моніторинг ЗМІ та соцмереж по темі проекту. Звернення до активістів, чії права порушувалися у зв'язку з їх діяльністю. Інформування ОГС про діяльність проекту, налагодження партнерських зв'язків.

З метою підвищення рівня обізнаності для сприяння кращому розумінню важливості діяльності активістів та підтримці їх роботи, пропаганді успішних справ та розслідувань проведено 5 інформаційно просвітницьких заходів (вебінарів, онлайн подій, робочих зустрічей).

Організація МАРТ, на базі якої працює громадська приймальня УГСПЛ, долучилася до громадської спілки «Спілка ініціатив Чернігівщини», яка на даний час об'єднує 16 громадських організацій та ініціативних груп з Чернігівської області. На черговому зібранні даної спілки юрист приймальні Дмитро Науменко надав присутнім інформацію про можливість отримання правової допомоги та підтримки в разі виникнення загрози активістам та правозахисникам.

Фінансовий звіт

Джерела фінансування в 2019 році

№ п/п	Вид надходження	Сума, грн.
1.	Безповоротна фінансова допомога (гранти)	1728119
2.	Благодійні пожертви від фізичних осіб	141802
3.	Пасивний дохід – відсоток депозиту	0
	Усього:	1869921
1.	Безповоротна фінансова допомога, що не підлягає відшкодуванню (обладнання)	0
	Усього:	1869921

Витрати в 2019 році

№ п/п	Витрати	Сума, грн.
1.	Програмна діяльність	1549695
2.	Адміністративні витрати	205467
	Усього:	1755162

Контакти

Адреса організації:
м. Чернігів, 14000,
вул. П'ятницька, буд. 39, оф. 702-703,

Телефон: (0462)774-110.

Сайт: mart-ngo.org.ua

E-mail: mart.ngo@gmail.com

Соцмережі: facebook.com/ngomartcn

